

“Cumhuriyet Halk Partisi, halkımıza siyasal eğitim vermek için bir okul olacaktır.”

Mustafa Kemal Atatürk

Sayı:22

ÇÖZÜYORUM

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

ÖZEL SAYISI

ÇÖZÜM ODAKLI DÜŞÜNME EĞİTİMİ

ÇÖZÜYORUM

**-TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
ÖZEL SAYISI-**

-EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ

-EKONOMİDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ

-KADINA ŞİDDET

-MEDYA VE İLETİŞİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ

-KADINLARIN KENTLERDE ÖZGÜRCE VE EŞİT YAŞAYAMAMALARI

CHP Okul E-Bülten Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Özel Sayısı

Yayına Hazırlayanlar

Prof. Dr. Aytuğ Atıcı
(Parti İçi Eğitim Sorumlusu)

Simge Cansu Akkaya
(Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

Çözüm Odaklı Düşünme Modül Ekibi

Öykü Naz Bartu Kavas
(Koordinatör)

Abdullah Aydemir

Ali Ilgın

Ayşe Nur Tekin

Mehmet Kılıç

Didem Tanaçan

Feryal Güllüada

Fevzi Çoban

Işıl Soyhan

Necip Bektaş

Sevgi Aksu

Zerrin Filazi

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Masası Üyeleri

Doç. Dr. Emel Memiş
(Öğretim Üyesi)

Doç. Dr. Münis Seven Ağır
(Öğretim Üyesi)

Dr. Candan Yüceer
(27. Dönem CHP Tekirdağ Milletvekili,
CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Fatma Arguz
(CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

Halime Ünlü
(CHP Parti Okulu İl Koordinatörü)

Elif Uzun
(CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Zerrin Filazi
(CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Fatma Ünlü
(CHP Parti Okulu Eğitmeni)

   /PartiOkuluCHP

  /CHPOkuluTV

Adres: Üsküp Cad. (Eski Çevre Sok.)

No: 38 **Çankaya/ANKARA**

Telefon: 0312 465 20 00-15

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Masası

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH:26-27-28/06/2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 1 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 20

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 88

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

ÖYKÜ NAZ BARTU KAVAS (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

FATMA ARGUZ (CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

SEVER AĞIR (Sosyolog, Bilim İnsanı)

EMEL MEMİŞ (İktisatçı Akademisyen)

CANDAN YÜCEER (CHP Tekirdağ Milletvekili)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

BORA KARAKAYA

ALİ ILGIN

ABDÜLHAMİT SERHATBEYLİ

CANAN AYDEMİR

AHMET KARAKUZULU

İSMAİL HAKKI KURT (Modül Koordinatörü)

AYTUĞ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:

1

Dünya ekonomik forumu 2020 Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'ne göre Türkiye 165 ülke arasında 133. sırada yer alıyor. Kadınların ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda var olabilmemesinin, haklarını bilip, bu hakları kullanmasının en önemli aracı eğitimidir. Eğitimin her kademesinde kız ve erkek çocuklar arasında eşitsizlikler gözlenmekte ve bu eşitsizlikler yaşamın her aşamasında artmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu 2018-2019, 25 yaş ve üstü "Cinsiyete Göre Bitirilen Son Okul" raporunda 41 milyon 698 bin kadından 2 milyon 877 bin 162'sinin okuryazar olmadığı belirtilmiştir. M.E.B. örgün eğitimi istatistiklerine göre, 2016-2017 eğitim ve öğretim döneminde okullarda eğitim görenlerin %51,3'ü erkek, %48,7'sini ise kız öğrenciler oluşturdu. Okula giden kız çocuklarının oranı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki illerde 2016-17'de %65,8 iken, Doğu Anadolu Bölgesi'nde bu oran %66,8'dir. Eğitim Reformu Girişimi (ERG)'nin yayınladığı rapora göre ortaöğretim düzeyinde kız çocukların net okullaşma oranı 2018-19 eğitim yılı için %83,88 oldu. İlkokul düzeyinde net okullaşma oranı 2017-18'de %91,5 oldu. Bu oran cinsiyete göre; kızlar için %91,7, erkekler için %91,4'tür. Ortaokulda net okullaşma oranı 2017-18'de %94,5'e gerilemiştir. Ortaokulda net okullaşma oranı kızlar için %94,7, erkekler için ise %94,3'tür. Türkiye'de 25-34 yaş aralığında olup lise eğitimi almamış olanların oranı kadınlarda %47 iken, erkeklerde %42'dir.

ERG Raporunda kullanılan Avrupa İstatistik Ofisi'nin verilerine göre ve aynı raporda geçen ve TÜİK tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen Gençlerin İş Gücü Piyasasına Geçiş Araştırması'nın sonuçlarına göre, cinsiyete bağlı ve en son tamamlanan eğitim düzeyine göre, eğitimi sürdürmemeye nedenleri önemli ölçüde farklılık gösteriyor. Kadınlar için ilkokuldan sonra eğitimi sürdürmemenin en önemli nedeni "ailesinin veya eşinin eğitime izin vermemesi" iken ortaokul ve sonrasındaki tüm kademelerde ise "evlilik veya diğer ailevi nedenler" en önemli eğitimden ayrılma nedeni.

Sorun: Sizce toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadınların ekonomik, siyasi alanlarda var olabilmemesinin en önemli koşullarından olan kız çocuklarının eğitim düzeyi nasıl güçlendirilir? Çözüm önerilerinizde geliştirici ve müdahale edici farklı türde önerileri, bireysel-kolektif girişimlerden, yasal/hukuki/politik çözümlere gibi farklı boyutları ele almanızı rica ederiz.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ SORUNUNA
ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

1

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

- Toplumsal cinsiyet çözüm masası “Eğitimde Fırsat Eşitsizliği” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 20 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Eğitimde Fırsat Eşitsizliği” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az dört, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Toplumsal Cinsiyet ve Eğitimde Fırsat Eşitsizliği” sorununa çözüm aramak üzere toplam 88 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 26-27-28/06/2021 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümün sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not olarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Toplumsal cinsiyet çözüm masasına “Eğitimde Fırsat Eşitsizliği” sorunuyla ilgili toplam 20 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm arama gruplarını yöneten eğitmenler 20 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak 5 adet rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen beş rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen beş raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 20 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

1

1. Anne-babalar, toplumsal cinsiyet konusunda eğitilmeli, çocuklar aile içinde kız-erkek çocuk ayrımcılığı yapılmadan yetiştirilmelidir. Kız çocuklarının eğitimi ekonomik nedenle kesintiye uğramasın diye devlet kız çocuklarını okutan yoksul ailelere ekonomik destek vermelidir.
2. 4+4+4 Eğitim sistemi kaldırılarak, 12 yıl kesintisiz zorunlu örgün eğitime geçilmelidir. Eğitim tamamen devletleştirilerek eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalı, ücretsiz hale getirilmelidir. Anaokulu, ilkokul, ortaöğretim okulları öğrencilerin kolayca ulaşılacağı mesafede olmalıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim müfredatına eklenerek anaokulundan itibaren okullarda ders olarak okutulmalı. Dini vakıf ve cemaatlerin ülkenin eğitim politikasına etkisi sona erdirilmeli. Kız çocuklarının okutulması yasal olarak garanti altına alınmalı, kızlarını okula göndermeyen ailelere yaptırım uygulanmalıdır.
3. Çocuk yaşta evlilikler kesinlikle önlenmeli, gerekli yasal düzenlemelerle buna izin veren ebeveynlere ağır cezalar getirilmelidir. Evlilik öncesi bireylerin, toplumsal cinsiyet eşitliği, aile, toplum, eşit bireyler ve sağlıklı bir evlilik üzerine zorunlu eğitim almaları sağlanmalıdır.
4. Toplumsal cinsiyet eşitliği tüm devlet politikalarında yer almalıdır, ayrımcılık ve ötekileştirme engellenmelidir. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) gibi özellikle kız çocuklarının eğitimine önem veren sivil toplum kuruluşları maddi-manevi desteklenmeli "Baba Beni Okula Gönder", "Kardelenler" gibi kampanyalar çoğaltılmalıdır. Kız çocuklarının okullaşma oranı düşük olan bölgelerde valilik, yerel yönetimler ve sivil toplu örgütleri ortak çalışarak aileleri ikna etmelidir. Meslek liselerinde kız öğrencilerin istihdam alanı geniş tüm bölümlerde okuma fırsatı olmalıdır.
5. İstanbul Sözleşmesi yeniden imzalanarak kadınının kimlik, kişilik, eşitlik ve özgürlük hakları korunmalıdır.
6. Medya yayınları denetlenmeli, kadınlar aleyhine toplumsal cinsiyet eşitliğini zedeleyici kanaat oluşturan kadın programları, diziler vs. gibi programların yayınlanması engellenmelidir. Kamu spotları ile kendi alanlarında başarılı olmuş güçlü ve başarılı kadınları topluma mal ederek kız çocuklarının da başarılı bilim insanı, sanatçı, düşünür, yönetici, siyasetçi olabileceği anlatılmalıdır. Çocukların okullaşma oranlarının artırılmasını sağlamak amacıyla kitle iletişim araçlarından yararlanılmalıdır. Devlet Eğitim Ulusal Eylem Planı hazırlayarak, Milli Eğitim Programını Atatürk ilkelerini temel alarak, çağdaş bilime dayalı olarak yeniden düzenlemeli, kız çocuklarının eğitimini teşvik edici temalar işlemeli, İş Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle iş yerlerine cinsiyet kotası getirmelidir. Girişimci kadınlara devlet tarafından danışmanlık hizmeti ve maddi destek verilmelidir. Devlet kadrolarında (doktor, mühendis, vali, kaymakam, asker, polis, müze görevlileri, v.b.) tüm kademelerde kadın personel sayısı artırılmalıdır.
7. Kapatılan köy enstitüleri günümüz şartlarına uygun olarak yeniden açılmalıdır. Öğretmenler toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda hizmet içi eğitim almalı, öğrencilere yönelik ödev, sınav gibi uygulamalar yeniden gözden geçirilmelidir. Kırsaldaki tüm köylerde okullar açılmalı, kırsal bölgelerde lise eğitimini tamamlayan kadınlar için meslek kursları açılarak eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalıdır.
8. Belediyeler ücretsiz kız öğrenci yurtları açmalı, Beş yıllık stratejik planlarına "Kadın Dostu, Çocuk Dostu Kent Belediyeciliği" (kooperatifleşme, kreş, kurslar vb.) projeleri eklemeli ve gerçekleştirmelidir.
9. Eğitim oranının düşük olduğu bölgelerde STK'lar projeler üreterek toplum bilinçlendirmesine katkıda bulunmalıdır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde okula giden kız çocukları için dayanışma projesi başlatılmalıdır. Çocuk Psikiyatrisi Uzmanları çalışmaya dahil edilerek çocuk ile anne-baba arasında köprü kurulmasına yardımcı olunmalıdır.
10. Milli Eğitim okullarında, üniversitelerde nitelikli öğretmenler istihdam edilmelidir. Finlandiya eğitim sisteminin ülkemizde uygulanabilirliği gözden geçirilmeli. Atatürk'ün de okunmasını tavsiye ettiği Grigory Petrov'un Beyaz Zambaklar Ülkesinde kitabı tüm çocuklara okutulmalıdır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ
İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
1

1. Sancar, S., Toksöz, G., Yüksel-Kaptanoğlu, İ., Memiş-Parmaksız, E., Arslan, H., Kabadayı, A., Akyıldırım, O. & İnanç, B. (2021). Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini İzleme Raporu 2019-2020. CEİD Yayınları. (<https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/1792>)
2. Göğüş Tan, M. (2020). Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması 2017-2020 Güncellemesi. CEİD Yayınları (<https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/1072>)
3. Kızılırmak, Memiş ve Toksöz (2022) Türkiye'nin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Performansı 2000-2019: 2000-2019 UNDP Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksleri Analizi. <https://www.tr.undp.org/content/turkey/en/home/library/corporatereports/Turkiyenin-toplumsal-cinsiyet-esitligi-performansi.html>

CHPARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Masası

Ekonomide Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Sorunu İçin Çözüm Raporu

TARİH: 01-02/08/2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 2 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 14

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 47

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

ÖYKÜ NAZ BARTU KAVAS (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

FATMA ARGUZ (CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

SEVER AĞIR (Sosyolog, Bilim İnsanı)

EMEL MEMİŞ (İktisatçı Akademisyen)

CANDAN YÜCEER (CHP Tekirdağ Milletvekili)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

BORA KARAKAYA

ALİ ILGIN

ABDÜLHAMİT SERHATBEYLİ

CANAN AYDEMİR

AHMET KARAKUZULU

İSMAİL HAKKI KURT (Modül Koordinatörü)

AYTUĞ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

EKONOMİDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
2

Toplumsal cinsiyet; toplumda kadınlar ve erkekler için kültür, gelenekler, eğitim, din ve diğer kurumlar tarafından uygun görülen toplumsal roller ve sorumluluklar, davranışlar, konumlar, beklentiler, güç ve ayrıcalıkların iki cinsiyet üzerine yüklenmesiyle dayatılan, toplumsallaşma yolu ile öğrenilen cinsiyet kimliğini anlatan kavramdır.

Kadınlar diğer alanlarda olduğu gibi ekonomi alanında da yüklenen toplumsal roller nedeniyle engellere takılarak çalışma hayatında yeterince yer bulamıyorlar. Kadınların ekonomik bağımsızlıklarını elde etmesi, ekonomik olarak kendi ayakları üzerinde durabilmesi; şiddetten korunabilmelerini, özgür ve bağımsız bireyler olarak karar alabilmelerini, özgüvenlerini geliştirmelerini de sağlayacaktır. Aynı zamanda kadınların üretken bireyler olarak ekonomiye katılımının artması aile ve ülke ekonomisinin de güçlenmesini sağlayacaktır.

İşsizlik oranlarına baktığımızda kadın ve erkek arasındaki farkın kadınların aleyhinde giderek açıldığını görüyoruz. Özellikle mesleği olmayanlar, bekâr anneler; engelli, göçmen, az eğitim görmüş kadınlar; yaşlı kadınlar ve etnik azınlık gibi kadın grupları işgücüne katılmada daha çok zorlanıyorlar. Bu gruplardaki kadınlar, kırılgan ve güvencesiz işlerde düşük ücretle çalışıyorlar. İş bulan kadınların yüzde 59'unun iş hayatında mobinge uğradığı, yüzde 39'unun yasal haklarını kullanırken engellendiği, %34'ü ise kariyer ve yükselmede ayrımcılığa uğradığı ortaya koymuştur. Üstelik çalışan kadın ve erkekler arasında ücretler arasında ciddi farklılıklar olduğu gösterilmiştir. Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi Raporu da kadın girişimcilerin oranının sadece %8 olduğunu gösteriyor.

Kadınların işgücüne katılımı açısından Türkiye OECD ülkeleri arasında en düşük orana sahiptir! Araştırmalar sadece 2019 yılında 500 bin kadının ev içi bakım hizmetleri nedeniyle işinden ayrıldığını göstermekte. Çalışmak istediği halde iş aramayan kadınların %66,2'si ev işleri ile meşgul olduklarını, ailedeki çocuklara, bakıma muhtaç yetişkinlere baktıklarını ailevi ve kişisel nedenlerle iş aramadıklarını belirtmişlerdir. Bu işler sadece kadınların görevleri olarak görüldüğü için maddi karşılığı olmayan görünmez bir emek olarak kalmaktadır.

Kadın işgücü, 2020 yılı boyunca neredeyse 1 milyon kişi azalmış ve 10 milyona gerilemiştir. İş gücüne katılımın %50 ile çok düşük olduğu ülkemizde geniş tanımlı işsizlik kadınlarda %37,7'ye ulaşmıştır. Pandemi döneminde kadınların %42'si ücret kaybı yaşamıştır. Sosyal devletin özellikle ailedeki çocuk, yaşlı ve engellilerin bakımını üstlenen kadınlara tatminkâr bir destek sunması gerekirken, bu konuda kadınlar yalnız bırakılmış ve bu yükleri tek başına üstlenmek zorunda kalmalarına neden olunmuştur. Bu durum, iş gücüne ve sosyal hayata katılmayan, hâlihazırda ekonomik olarak kırılgan olan kadın vatandaşlarımızı bu açıdan daha da zor duruma sokarken, aileler tek maaşla güçlüklerle geçinmek zorunda kalmıştır.

Sorun: Sizce ekonomide toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadınların ekonomik yönden güçlenmesi için üretimde yer alması nasıl sağlanır? Çözüm önerilerinizde merkezi/hukuki/politik öneriler yanında gözlem yapma şansına sahip olduğunuz yerin özelliklerini de göze alarak kolektif/yerel çözümleri de göz önüne almanızı rica ederiz.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

EKONOMİDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ SORUNU
ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:
2

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

- Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Çözüm Masası “Ekonomide Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 14 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Ekonomide Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az üç, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Ekonomide Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorununa çözüm aramak üzere toplam 47 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 1-2 Ağustos tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Çözüm Masasına “Ekonomide Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorunuyla ilgili toplam 14 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm arama gruplarını yöneten eğitmenler 14 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak 5 adet rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen beş rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen beş raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve Ağustos 2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 14 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

EKONOMİDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:
2

- YEREL YÖNETİMLER;** Kadınların çalışmasını kolaylaştırmak için, her mahallede kreş; hasta, engelli ve yaşlı bakım merkezleri kurulmalıdır. Kadınların el emeği ürünlerini pazarlanmasına yardımcı olunmalıdır. Sosyal ve psikolojik danışmanlık merkezleri kurularak kadınlara özgüven kazanma, psikolojik destek gibi konularda eğitim verilmelidir.
- ÜRETİM-İSTİHDAM:** Kadınlar iş gücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitim, girişimcilik eğitimi almalıdır. Yöresel istihdam garantili meslek kursları yaygınlaştırılmalı, sanayide kadın çalıştırma kotası cinsiyet eşitliği öne çıkacak şekilde yasayla düzenlenmelidir. Çalışan kadınlara yönelik ayırımı ve önyargılı davranışlar engellenerek, cinsel taciz, mobing önlenmelidir.
- AİLE:** Çocuk bakım sorumluluğunu anne-baba arasında paylaşımın yasal düzenlemeler yapılarak kadınların çalışmasının önü açılmalı (Finlandiya örneği gibi). Çocuklar arasında ayırım yapmadan toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi almaları sağlanmalıdır.
- EĞİTİM:** Kadın girişimciler finansman danışmanlık hizmetleri eğitimi verilerek desteklenmelidir. Teknik liseler kız çocukları için özendirilmelidir. Kadınlar; ulusal ve uluslararası kanunlarca korunan medeni, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel haklarını öğrenmeli ve kullanmalıdır. Tüm iş yerlerinde seminer ve konferanslar ile çalışanlar toplumsal cinsiyet hakkında bilinçlendirilmelidir.
- DEVLET:** Ailelere verilen maddi ve manevi destekler evin kadınları üzerinden yapılmalıdır. Kadınlara yönelik kalkınma planları oluşturulmalıdır, kadınları güçlendirme politikaları geliştirilmelidir. Çalışan veya işveren pozisyonunda olan kadınlar için sigorta, vergi indirimi, kredi desteği için yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Kadınların can güvenliği desteği, doğum ve emzirme izinleri uzatılarak yeniden düzenlenmelidir. Devlet çalışma yasasını yeniden düzenleyerek işyerlerinde cinsiyet eşitliğini zorunlu tutmalıdır. Kayıt dışı işçi çalıştırma önlenmelidir. Kadınlar hane içinde, iş yerinde ve kamu alanlarında karar alma ve seslerini duyurma yetilerini özgürce kullanmalıdır, İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönmeli ve yaşamın her alanına uyarlanmalıdır.
- ÖRGÜTLENME:** Meslek örgütleri, işçi- işveren sendikaları ve STK tarafından düzenlenecek eğitimlerle toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısı çalışma hayatına kazandırılmalıdır. Kadınların sendikal örgütlenmeye katılımları teşvik edilerek, sendikaların yönetimlerinde kadın temsili artırılmalıdır.
- TARIM:** Tarımda kadın girişimciliği özendirilmelidir. Tarıma dayalı bölgelerimizde kadınlara; internet ve sosyal medyanın etkili kullanılması öğretilmeli, kadın kooperatifleri güçlendirilmeli ve bu konuda finans eğitimi verilmelidir. Kadın üreticilerin doğrudan satış yapacakları satış merkezleri oluşturulmalıdır. Kadınlara; endüstriyel tarım ve hayvancılıkla ilgili eğitim desteği verilmelidir. Tarımda çalışan kadınlar sosyal güvenlik sistemine dâhil edilmelidir.
- ÜCRET EŞİTLİĞİ:** Kadınlar ve erkekler için eşit işe, eşit ücret ödenmelidir.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

EKONOMİDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
2

1. İlkaracan, Kim ve Kaya (2015), Sosyal Bakım Hizmetlerine Yatırımların İstihdam, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Yoksulluk üzerindeki Etkileri: Türkiye Örneği, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Levy Ekonomi Enstitüsü.
2. KEFA-Kadın Emeği Çalışan Feminist Araştırmacılar (8 Mart 2022) KEFA Politika Notu: "Türkiye'de Kapsayıcı, Eşitlikçi ve Sürdürülebilir bir Ekonomi için Taleplerimiz"
3. Memiş,E ve Ş. Özar "Cinsiyetçi Ücret Ayrımcılığı" <https://www.kadinisci.org/2021/06/01/cinsiyetci-ucretayrimciligi/>
4. Sancar, S., Toksöz, G., Yüksel-Kaptanoğlu, İ., Memiş-Parmaksız, E., Arslan, H., Kabadayı, A., Akyıldırım, O. & İnanç, B. (2021). Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini İzleme Raporu 2019-2020. CEİD Yayınları. (<https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/1792>)
5. Toksöz, G. (2020). İstihdamda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması: 2017-2020 Güncellemesi. CEİD Yayınları (<https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/978>)
6. ILO ve TÜİK (2020) Cinsiyete Dayalı Ücret Farkının Ölçümü https://www.ilo.org/ankara/news/WCMS_757032/lang--tr/index.htm
7. UNDP (2021): COVID-19 Küresel Salgın Sürecinde Türkiye'de Bakım Ekonomisi ve Toplumsal Cinsiyet Temelli Eşitsizlikler www.undp.org/press-releases/covid-19-will-widen-poverty-gap-between-women-and-mennew-un-womenand-undp-data.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Masası

KADINA ŞİDDET SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 19-20-21/06/2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 3 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 23

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 93

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

ÖYKÜ NAZ BARTU KAVAS (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

FATMA ARGUZ (CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

SEVER AĞIR (Sosyolog, Bilim İnsanı)

EMEL MEMİŞ (İktisatçı, Akademisyen)

CANDAN YÜCEER (CHP Tekirdağ Milletvekili)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

BORA KARAKAYA

ALİ ILGIN

ABDÜLHAMİT SERHATBEYLİ

CANAN AYDEMİR

AHMET KARAKUZULU

İSMAİL HAKKI KURT (Modül Koordinatörü)

AYTUĞ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA ŞİDDET SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:

3

Cinsiyet eşitsizliğinin en can alıcı boyutu toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve cinayetlerdir. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet “kişinin iradesi veya özgürlüğünü kısıtlayıp psikolojik ya da fiziksel zarar veren, kişiliğini olumsuz etkileyen ve kadın ile erkek arasında ayırım yapan şiddettir.” Bu tanımlamadan zorlama ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplum önünde veya özel hayatta yaşanan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü şiddet anlaşılmaktadır.

Farklı STK'lar tarafından toplanan resmi olmayan rakamlara göre ise 2020 yılında 300 kadın cinayeti işlendi. Öldürülen 300 kadından 182'sinin neden öldürüldüğü tespit edilememişken 22 kadın ekonomik, 96 kadın ise boşanmak istemek, barışmayı reddetmek, evlenmeyi reddetmek, ilişkiyi reddetmek gibi kendi hayatına dair karar almak isterken öldürüldü. 2020 yılında katledilen kadınların %60'ı evlerinde öldürüldü. Ayrıca farklı cinsel kimlikleri ve yönelimleri nedeniyle birçok birey en ağır şiddete ve hoşgörüsüzlüğe maruz kaldı. İşsizlik, yoksulluk ve geçim sıkıntısı kadar ataerkil zihniyet, Türkiye'de kadınlara karşı şiddeti artırmakta, kadınlar erkek şiddeti karşısında her an huzursuz ve korku içinde yaşamak zorunda kalmaktadır. Son yıllarda ailelerin ve kadınların maruz kaldığı en büyük sorunların başındaki şiddet, maalesef cinnet ve eziyet boyutlarına ulaşmıştır.

Türkiye'de kadına yönelik şiddetin engellenmesi için kadın hareketinin uzun yıllar süren örgütlü mücadelesi olumlu sonuçlar vermiş ve önemli hukuksal güvenceler sağlamıştır. Kadın hareketinin yıllarca süren mücadelesi sonucu TBMM tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren 6284 sayılı kanun etkin uygulandığı takdirde kadınları şiddetten koruyabilmektedir. Bu kanun uyarınca, şiddet uygulayanlara uzaklaştırma cezası verilebilmekte, kadına yakın koruma verilmesi düzenlenmekte, kadınlar maddi olarak güçlendirilmekte ve kadına kimlik bilgilerinin değiştirilmesi gibi haklar tanınmaktadır. Ancak Kadın cinayetlerini durdurmak ve aile içi şiddeti engellemek için çaba sarf etmeyen siyasi iktidar, kadına karşı şiddetle mücadelenin en önemli araçlarından olan İstanbul Sözleşmesi'nden son derece manipülatif gerekçelerle çekilmiştir.

2011 yılından bu yana Türkiye'nin de içinde bulunduğu 46 ülke ile Avrupa Birliği tarafından imzalanmış ve 2014 yılında onaylanmış olan İstanbul Sözleşmesi ülkelere, aile içinde, dışında ve toplumda toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama, kadını güçlendirme ve şiddete karşı tüm tedbirleri alma ve uygulama yükümlülüğünü getirmektedir. Türkiye'nin cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve şiddetin önlenmesine yönelik devlete pek çok alanda yükümlülükler getiren İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı elde edilen kazanımları tehdit etmektedir.

Kanun ve politikaların yetersiz uygulanması, kolluk kuvvetleri ve bakanlığa bağlı kurumlar tarafından yeterli önlemlerin alınmayarak isteksiz davranılması, maddi kaynak ayrılmaması şiddeti meşrulaştıran normlar ve tutumları kalıcı hale getirmektedir. Kadına yönelik şiddet giderek artmakta, şiddetin önemli bir kısmının ev içi şiddet, partner şiddeti olduğu bilinmektedir. Bu yüzden kadının aile çevresi ve yakın duygusal ilişkilere dayalı partnerleriyle olan ilişkilerine toplum tarafından yüklenen anlam ve değer geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin sebeplerinden biri olduğu anlaşılmaktadır.

SORUN: Sizce toplumumuzun en önemli sorunlarından olan toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve kadın cinayetleri nasıl durdurulur? Çözüm önerilerinizde önleyici ve müdahale edici gibi farklı türde önerileri; bireysel-kolektif girişimlerden, yasal/politik/kültürel çözümlere gibi farklı boyutları ele almanızı rica ediyoruz.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA ŞİDDET SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN
ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

3

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

- Toplumsal cinsiyet çözüm masası "Kadına Şiddet" sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 23 kişiden oluşan parti eğitmenleri "Kadına Şiddet" sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az dört, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece "Kadına Şiddet" sorununa çözüm aramak üzere toplam 93 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 19-20-21/06/2021 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümün sosyal demokrasinin "Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma" ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not olarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Toplumsal cinsiyet çözüm masasına "Kadına Şiddet" sorunu ile ilgili toplam 23 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm arama gruplarını yöneten eğitmenler 23 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak 5 adet rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen 5 adet rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen beş raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 23 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA ŞİDDET SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

3

1. Kadına yönelik şiddet ve cinayet vakalarında suçlular en üst cezayı almalı, iyi hal indirimi kaldırılmalıdır. Uluslararası sözleşmeler, Anayasa ve Medeni Kanun hükümlerinin yanı sıra 6284 sayılı kanun etkin uygulanmalıdır. 2011 yılında Türkiye tarafından imzalanarak 2014 yılında yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi mutlaka yeniden deklare edilmeli, kadın cinayetleri ve aile içi şiddet için, kolluk kuvvetleri bünyesinde "çağrı merkezleri", "şiddet eğilimi izleme birimleri", "ulusal eylem planı" oluşturulmalıdır.
2. Kadın sığınma evleri nüfusa göre değil ihtiyaca göre açılmalı, var olanların koşulları iyileştirilmelidir. Kadınların ekonomik bağımsızlıklarını elde etmeleri için kadın sığınma evleri; kamu kurumları, vakıflar, belediyeler ve STK'lar tarafından desteklenerek, meslek edindirme kursları açılmalı, kadınların istihdamına öncelik tanınmalıdır. Kadınların ayakta kalması, özgüvenlerinin artırılması amacı ile iş hayatında eşit imkanlar sağlanmalı, kadın istihdamını arttırmak için işverenlere çeşitli destekler (maddi destek, vergi indirimi vs.) verilmelidir.
3. İmam nikâhı yerine resmi nikâh şartı getirmeli ve tavizsiz uygulanmalıdır.
4. Son zamanlarda yaygınlaşan bireysel silahlanmanın önüne geçilmeli, insanların bu silahlara kolayca ulaşmasını engelleyen yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
5. Aile içi şiddeti özendiren, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı içeren TV programları ve diziler denetlenmeli, bu tür yayınları durduracak yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesindeki uzmanlar tarafından aile hekimleriyle işbirliği yaparak ailelere eğitim verilmeli, şiddete uğrayanlara psikolojik ve hukuki destek sağlanmalıdır.
6. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından; anaokulundan başlayarak ilk ve orta öğretimde toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili dersler müfredata alınmalıdır. Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın önlenmesi için okul öncesi eğitimden başlayarak çocuklarımıza tüm eğitim hayatları boyunca kadın erkek eşitliği, insan hakları konularında drama dersleriyle uygulamalı bilgiler verilmelidir. 18 yaş altındaki çocukların evlilikleri kesinlikle yasaklanmalı, kız çocuklarını okutan ailelere destek verilmelidir. Eğitim kesintisiz 12 yıl olmalıdır.
7. Kadın Bakanlığı kurularak kadının bireyselliği sağlanmalıdır. Namus kavramının kadınlar üzerinden tanımlanması tartışmaya açılarak cinsiyet eşitsizliğini giderecek biçimde tanımlanıp halk bilinçlendirilmelidir. Kadınların yeteneklerine bakarak iş yaşamında yer almaları sağlanmalıdır. LGBT-i bireylerin cinsel yönelimlerinden dolayı şiddet görmeleri yasalarla önlenmeli, cinsel yönelimlerin bir insanlık hakkı olduğu kabul edilmelidir. Devlet, barolar, demokratik kitle örgütleri ve kadın örgütleriyle iş birliği içerisinde koordineli çalışmalar yürütmelidir.
8. Siyasette ve toplumun her alanında kadının temsili sağlanmalı, teşvik edilmelidir. Siyasiler, devlet yöneticileri, kanaat önderlerinin kadınlara yönelik aşağılayıcı, değersizleştirici ve ötekileştirici söylemleri suç kabul edilmeli ve cezalandırılmalıdır. Siyasette kadın temsiliyetinin artırılması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
9. Belediyelerde toplumsal cinsiyet kurulları oluşturulmalı, yerel hizmet planlarında toplumsal cinsiyet eşitsizliğini önleyici düzenlemeler yapılmalıdır. Mahallelerde biyolojik ve toplumsal cinsiyet, aile içi şiddet (fiziksel ekonomik psikolojik vb.) hakkında farkındalık eğitimleri vermeli. Yerel yönetimler kadınların güçlendirilmesine yönelik alt yapıları (istihdam yaratma, kooperatifleşme, kreş, kadın sığınma evleri) sağlamalıdır.
10. Mahallelerde aile hekimliği bünyesinde psikolog, avukat, danışman gibi uzmanların bulunduğu aile danışmanlığı merkezi türü birimler oluşturularak, bu kurumlardan özellikle evlilik öncesi destek alınması yönünde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Evlenecek kişilerin evlilik öncesi bedensel ve ruhsal kontrolleri yapılmalıdır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA ŞİDDET SORUNUNUN
ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
3

1. Af Örgütü Raporu
https://www.amnesty.org.tr/public/uploads/files/Rapor/TR_EUR4451092021.pdf
2. Yüksel-Kaptanoğlu, İ. (2018). Kadınlara Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması. CEİD Yayınları: 6. (<https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/179>)
3. Yüksel-Kaptanoğlu, İ. (2020). Kadınlara Yönelik Şiddet ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması 2017-2020 Güncellemesi. CEİD Yayınları.
(<https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/1112>)

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Masası

MEDYA VE İLETİŞİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ
SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 6-8 Eylül 2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 4 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 13

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 50

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

ÖYKÜ NAZ BARTU KAVAS (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

FATMA ARGUZ (CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

SEVER AĞIR (Sosyolog, Bilim İnsanı)

EMEL MEMİŞ (İktisatçı Akademisyen)

CANDAN YÜCEER (CHP Tekirdağ Milletvekili)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Ali ILGIN

Canan AYDEMİR ÖZKARA

A.Hamit SERHADBEYLİ

Bora KARAKAYA

Elif UZUN

Didem TANAÇA

Hakan İLBEY

Hacı Sultan BALCI

Erdoğan BAYRAKOĞLU

Ahmet KARAKUZULU

İSMAİL HAKKI KURT (ÇözüYorum Modül Koordinatörü)

AYTUĞ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

MEDYA VE İLETİŞİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ
SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
4

Gündelik hayatın her alanında karşılaşılan cinsiyete dayalı ayrımcılığın en görünür olduğu alanlardan biri de medyadır. Medyanın toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin yeniden üretilmesinde merkezi bir yeri vardır.

Gündüz kuşağı programlarından dizilere, reklamlardan haber programlarına kadar hepsinde eşitsiz toplumsal cinsiyet rollerinin oluşmasına dair örnekler bulabiliriz. İzlenen yerli dizilerde toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümünde kadınlar genellikle aile içinde, evde gösterilmektedir. Çalışan kadınlarda bile ev kadını ya da anne nitelikleri ile ön plana çıkarılmaktadır. Kadınların yaptıkları meslekler, birkaç istisna dışında cinsiyete dayalı iş bölümünün uzantısı niteliğindeki terzi, kuaförlük, evde yemek üretimi gibi hizmet sektörü mesleklerdir. Şiddet eylemleri yerli dizilerin kurucu öğelerinden biridir ve daha çok kadınlara yöneliktir. Dizilerde işlenen duygusal baskılar, kıskançlıklar, entrikalar, kadının nasıl davranması gerektiğiyle ilgili yapılan yorumlar, yönlendirmeler çoğunlukla görülmeyen, sıradanlaşan bir şiddete katkı sağlar.

Çocuk programları ile ilgili olarak yapılan çalışmalar da cinsiyet farklılığının oldukça belirginleştiğini, oğlan çocuk karakterlerin daha fazla olduğunu, kız çocukların aile içinde, anne ya da anneliği çağrıştıran mesleklerde, erkeklerin ise aile dışında, çalışma hayatında ve toplumsal statüsü yüksek mesleklerde sunulduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte erkekler daha bilgili ve bağımsız, kadınlarsa romantik, pasif ve duygusal olarak sunulmaktadır.

Haberlerdeki eril dil, cinayeti ve tecavüzü meşrulaştıran ele alma biçimi ve kadın bedeninin teşhiri de medyada önemli bir sorun. Medya kadına karşı şiddetin anlatımında “öfkeli koca cinnet geçirdi”, “Ayşe katliamı”, “Münevver 2” gibi katili gizleyen hatta haklı çıkararak cinayete teşvik eden bir dil kullanıyor. Pornografi de dahil olmak üzere şiddet içeren çevrimiçi içerik, kadınlardan itiraz değil, itaat edici, kurallara uyucu davranışlar beklentisini güçlendirirken, uymayanlara yapılan tacizi meşrulaştırıyor. Çalışmalar, bireylerin kadınların medyada temsil ediliş biçimlerinin farkında olmaları ve bu yönde bir duyarlılık kazanmalarının (medya okur yazarlığı) medyada toplumsal cinsiyete dayalı mücadelenin yollarından biri olabileceğine işaret etmiştir. Ayrıca sosyal medya ortamının kimi zaman geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiren bir niteliğe sahip olabilmektedir.

SORUN: Sizce toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin medya ve sosyal iletişim kanallarında yeniden üretilmesini önlemek için ne yapılmalı? Çözüm önerilerinizde önleyici ve düzeltici gibi farklı türde önerileri; bireysel-kolektif girişimlerden politik/kültürel çözümlere farklı boyutları ele almanızı rica ediyoruz.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

Çözüm Yorum

MEDYA VE İLETİŞİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ
SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:
4

- Toplumsal Cinsiyet Çözüm Masası “Medya ve İletişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 13 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Medya ve İletişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az üç, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Medya ve İletişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorununa çözüm aramak üzere toplam 50 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 6-8 Eylül 2021 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not olarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Toplumsal Cinsiyet Çözüm Masasına “Medya ve İletişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği” sorunu ile ilgili toplam 13 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi 4-5 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 10 Eylül 2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 13 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

MEDYA VE İLETİŞİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

4

1. Medya takip merkezleri oluşturularak, yazılı ve görsel medya, sosyal paylaşım siteleri cinsiyetçi, ayrıştırıcı ifadelerden arındırılmalı, kadının haklarına olan saygıdan hareket edilmelidir.
2. Kadını aşağılayan, ötekileştiren ve sınıflandıran film, dizi ve programlar yayından kaldırılmalı. Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı habercilik yaygınlaştırılmalı.
3. Yazılı ve görsel medyada yapılan habercilikte eşit davranılmalı, cinayete kurban edilen, tecavüz edilen kadın ve çocukların tüm özeli yayınlanırken, katilin kimliği gizlenmemelidir. Medyaya dair kanunlar işletilerek, kadın ve çocukların kişilik hakları korunmalıdır.
4. Medya sektöründe çalışan kadın sayısı artırılmalı ve kadınların karar alma süreçlerine katılımları sağlanmalıdır.
5. Kadınları; ahlaksız, zavallı, aciz gösterip küçük düşüren programlar yayından kaldırılmalıdır.
6. Güçlü, öncü, girişimci, meslekleri olan ve siyasette yol yürüyen kadınların yer aldığı programlar arttırılarak rol modeller çoğaltılmalı, toplumsal eşitliğe katkı sağlanmalıdır.
7. Medya okur-yazarlığı eğitimleri ilkokuldan itibaren verilmeli, iletişim fakültesi, gazetecilik ve halkla ilişkiler lisans programlarında "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" mesleki ders olarak okutulmalıdır.
8. Medya dil eğitimi verilerek eril dilden vazgeçilmeli, özellikle toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine çalışacak; STK'lar ve tüm paydaşlarına "Medya Takibi" kolaylaştırıcı eğitimleri verilmelidir.
9. Siyasi partiler; "Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği" konusunda uzman kişilerden oluşan "medya takip komisyonu" kurarak yazılı ve görsel medyayı gözlem altında tutmalıdır. Kadını küçük düşüren dizi ve programları belirleyerek üst düzeyde bu programları eleştirmeli ve medyanın dikkatini çekmelidir. Kadınlara bilinçli medya takipçisi olmaları için yol gösterilmeli, STK'lar ve kadın hareketleriyle alanlara inip farkındalık kampanyaları yaparak medya gruplarının kendilerini sorgulamaları sağlanmalıdır.
10. Medya dizi, film senaryoları cinsiyet ayrımı yaparak kadınlara toplumsal rol biçmemeli, kadın erkek eşitliği vurgulanarak yeni bir toplumsal rol algısı yasal düzenleme ile oluşturulmalıdır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

MEDYA VE İLETİŞİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ
SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
4

1. <https://dergipark.org.tr/en/pub/usaksosbil/issue/21658/232889>
2. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2015, 8/1 311 Kadına Yönelik Cinsiyetçi Söylemin İnternet Haber Portallarında Yer Alma Biçimleri Zuhal Akmeşe Kemal Deniz
3. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD) Eurasian Journal of Researches in Social and Economics (EJRSE) ISSN:2148-9963 www.asead.com ASEAD CİLT 7 SAYI 4 YIL 2020, S 157-175
MEDYADA KADIN HABERLERİ ÜZERİNDEN KADININ TEMSİLİ Dr. Öğr. Üyesi Olcay Uçak
<https://dergipark.org.tr/en/pub/asead/issue/53558/7028764>
4. İktidar ve Medyatik Şiddet: Özgecan Aslan ve Şefika Etik Cinayetleri Analizi Memet Arslan
5. Marmara İletişim Dergisi / Marmara Journal of Communication Yıl / Year: 2017 Sayı / Issue: 27 ss/pp. 135-160 ISSN: 1300-4050 DOI: 10.17829/midr.20172729526

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Masası

**KADINLARIN KENTLERDE ÖZGÜRCE VE EŞİTÇE YAŞAYAMAMALARI
SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU**

TARİH: 17.07.2022

ÇÖZÜYORUM/ TOPLUMSAL CİNSİYET MASASI RAPOR NO: 5

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 19

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 96

TOPLUMSAL CİNSİYET ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

EMEL MEMİŞ (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

İktisat Bölümü Öğretim Üyesi)

SEVER AĞIR (ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimleri Fakültesi İktisat

Bölümü Öğretim Üyesi)

FATMA ARGUZ (CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

CANDAN YÜCEER (Dr., CHP Tekirdağ Milletvekili)

Zerrin FİLAZİ (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Halime ÜNLÜ (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Elif UZUN (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Fatma ÜNLÜ (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Mustafa Yıldırım, Sinem Soba, Fatma Aytül Çağlar, Hayri Oğuz, Doç. Dr. Ehlinaz Torun Kayabaşı, Mehmet Akarsu, Nevzat Coşkun, Muzaffer Alyakut, Nazmiye Eskici, Hüseyin Kaya, Necla Kontacı, Derya Ulubilen, Necdet Bardan, Fikri Çelik, Zeynep Deniz Doğan, İsrail Özmen, Selma Sunguroğlu, Efsun Şahin

Öykü Naz BARTU KAVAS (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü, CHP Parti Okulu Eğitmeni)
Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINLARIN KENTLERDE ÖZGÜRCE VE EŞİTÇE
YAŞAYAMAMALARI SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
5

Gündelik hayatın her alanında karşılaşılan cinsiyete dayalı ayrımcılığın en görünür olduğu alanlardan biri de kentsel mekânlardır. Kadınların kendilerine yüklenen toplumsal roller uyarınca kentte rahatça hareket edebilmelerinin önündeki zorluklar, özgürlük ve eşitlik duygularını zedelemektedir. Kadınlar fiziksel ve psikolojik olarak iyi hissetmelerini sağlayacak kültürel, sanatsal ve sportif aktivitelerde yer almak isterken birçok engelle karşılaşabiliyorlar. Çalışmayan kadınların çoğu toplumsal yönlendirme sonucu ailenin ev ve bakım hizmetlerini sürdürmekteyken, ev dışı aktivitelere katılmalarını kolaylaştıracak bir ekonomik bağımsızlığa sahip değiller. Kadınlar çalışsa dahi çocukların ve hanenin esas sorumluluğunu üstlenmeyi sürdürmektedir. Örneğin, çocukların okuldan alınması, yemeğin hazırlanması genellikle çalışan kadınların sorumluluğundadır ve 'görünmez emek' kapsamındadır. Erkekler ise siyasi ve ekonomik alanda üstlendikleri sorumluluklar, ailenin dış dünya ile bağıni sağlayan ilişkiler ile öne çıkmaktadır. Bu iş bölümü erkeklerin kamusal alana katılımını kolaylaştırırken, kadınların katılımını olumsuz yönde etkilemektedir. Birleşmiş Milletler verilerine göre kadınlar ücretsiz bakım işlerinin yüzde 76,2'sini yerine getirmekte. Ücretsiz işlere kadınların harcadığı süre erkeklerin üç katı kadar yüksek (ILO, 2018). Türkiye'de ise kadınlar ücretli ve ücretsiz işler için harcadıkları toplam çalışma zamanının %87'sini ücretsiz işlere ayırıyor. Ayrıca ücretli ve ücretsiz bakım işlerinin toplamına bakıldığında, kadınlarda bu süre erkeklerinkinden fazladır. Bu da kadınların erkeklere kıyasla dinlenme ve boş zamanları için daha az zamana sahip oldukları anlamına gelmektedir.

Kadınların ekonomik imkânlarla sahip olmaması ve bakım hizmetleri nedeniyle yaşadıkları zaman yoksunluğu kentsel mekânları kullanabilmeleri yönünde önemli engellerdir. Bunun yanında çalışmalar kadınların ve çocukların kentsel politika ve hizmet alanlarına ilişkin özgül gereksinimleri ve sorunları olduğunu ortaya koymuştur. Kadınların kentsel politikaya ilişkin karar mekanizmalarında yeterince yer almaması bu sorunların göz ardı edilmesini beraberinde getirmektedir. Bu sorunların başında çocukların ve kadınların kent içinde rahatlıkla ve güvenle hareket etmelerinin önündeki engeller gelmektedir. Ulaşım araçlarına erişim kadınlar açısından zordur. Kadınların özel araç sahipliğinin düşüklüğü, özel ya da toplu taşıma masraflarını karşılayamama sorunları var.

Kamusal alanlarda çocuklu hareket etmenin kendine özgü zorlukları vardır. Ücretsiz çocuk oyun alanları, kreşler/etüt merkezlerinin yetersizliği, bebekli/çocuklu hareket için uygun olmayan ulaşım ve mimari yapılanma bunların başında geliyor. Kadınların sosyal-duygusal olarak güçlenmeleri ve kendilerine güvenmelerini sağlayacak kamusal mekânlar ve aktivite imkânları (spor, sanat, mesleki kurslar, kadın arkadaşlığına olanak sağlayacak alanlar) yetersizdir. Bunun yanında kadına şiddetin yarattığı tehditlere karşı kadınların korunma ve önlem ihtiyacı; kadının yerinin evi olduğu gibi yaygın inanışlar ile toplumsal ayıplama, uygunsuzluk endişesi de kadınların kentin içinde rahatlıkla ve özgürce hareket etmesinin önünde engeldir. Özellikle akşam ya da gece saatlerinde ya da şehrin bazı bölgelerinde kadınların varlığı 'şiddeti davet eden' bir tercihmiş gibi sunulmakta, kadına karşı şiddetin meşrulaştırılmasına hizmet etmektedir. Toplumun büyük bir kesimi için kadınların var olmasının 'uygun olmadığı' zamanlar ve mekânlar vardır. Bu kısıtlayıcı anlayışın halen sürmesi eşitlik ve özgürlüğü kısıtlayıcı unsurlardır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINLARIN VE ÇOCUKLARIN KENTLERDE ÖZGÜRCE VE EŞİTÇE YAŞAYAMAMALARI SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇÖZÜM YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

5

- Toplumsal Cinsiyet Çözüm Masası “Kadınların Kentlerde Özgürce ve Eşitçe Yaşayamamaları” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 18 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Kadınların Kentlerde Özgürce ve Eşitçe Yaşayamamaları” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Kadınların Kentlerde Özgürce ve Eşitçe Yaşayamamaları” sorununa çözüm aramak üzere toplam 96 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 3,4,5,6,7,14,17 Temmuz 2022 tarihlerinde, grupların belirlediği zamanlarda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Toplumsal Cinsiyet Çözüm Masasına “Kadınların Kentlerde Özgürce ve Eşitçe Yaşayamamaları” sorunuyla ilgili toplam 18 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi 6-6-7 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 5 Ağustos 2022 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 18 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINLARIN KENTLERDE ÖZGÜRCE VE EŞİTÇE YAŞAYAMAMA SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

5

1. Kentte yaşayan insanların sosyal ve kültürel ihtiyaçları karşılanmalıdır. Kent yaşamının fiziksel, sosyal dokusu, kent güvenliği, kadınların mevcut kaynaklara ulaşımı sağlanmalıdır.
2. Aile yaşamında erkek ve kadına düşen görevler eşitlenmeli, "Eşit işe eşit ücret" politikası uygulanmalıdır. Kadın kooperatifleri kurulmalıdır. Tarımda kadın girişimciler desteklenmelidir. Kadınlara ekonomik bağımsızlığı kazandırılmalıdır. Kadınlara vatandaşlık hakları ve haklarını nasıl kullanacakları öğretilmelidir.
3. Yerel yönetimler; kooperatifler aracılığıyla kadın girişimcilere destek olmalı, kadınlardan daha az vergi alınmalı, iş yerlerinde kadınların doğum izni- süt izni gibi yasal haklarını bilmeleri ve kullanmaları sağlanmalıdır. Kadınların çalışması, sosyal yaşama dâhil olması için, haftanın belirli gün ve saatlerinde çocuklarına devlet eliyle bakım ve kreş olanakları ücretsiz verilmelidir. Yerel yönetimlerde kadınların karar alma mekanizmalarında erkekler ile eşit sayıda yer alması sağlanmalıdır.
4. Çağdaş, aydın din görevlileri ya da "Aile Birliği Danışmanları" yetiştirilerek toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamada görevlendirilmelidir.
5. Siyasi partilerin "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" konusunda parti programı geliştirmesi teşvik edilmelidir.
6. Kent Konseylerinin bünyesindeki dezavantajlı gruplar olarak tanımladığımız çocuklar, gençler, engelliler ve kadınlar çalışma grupları içerisinde yer almalı, kadın sığınma evleri sayısı artırılmalı, yurt, pansiyon gibi öğrencilerin güvenli bir şekilde kalabilecekleri yerler çoğaltılmalı ve uygun kira bedeliyle barınma imkânları sağlanmalıdır.
7. Kentte yaşayanlarla kırsaldan göç edenler arasındaki kültür ve yaşam farklılıkları giderilmelidir. Bireylerin, göç gruplarının toplumla olan ilişkileri dayanışma içinde geliştirilmeli, uyum çalışması yapılmalıdır. Sağlık ocakları kapsamında psikolojik aile danışmanlığı olmalıdır.
8. Kentler kadınların hiçbir kısıtlama olmadan sosyal hayatını yaşayabilecekleri hale getirilmelidir. Belediyeler, kent konseyleri bu konu ile ilgili eğitimler düzenlemelidir. Kadın- erkek eşitliğinin önemini belirten ve toplumun her kesiminin katılımının sağlandığı toplumsal bir mücadele başlatılmalıdır. Kadınlara yönelik ön yargılardan kurtulmak adına yerel yönetimler eğitim ve kültür etkinlikleri düzenlemeli, kadın ve çocuklara ücretsiz sinema, tiyatro, konser, sergi, ulaşım gibi olanaklar sağlanmalıdır. Kamu spotlarıyla toplumun her kesiminde, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.
9. TBMM'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu kurulmalı, İstanbul Sözleşmesi'nde öngörüldüğü gibi %40 cinsiyet kotası konulmalıdır. İstanbul sözleşmesine Türkiye yeniden dâhil olmalıdır. Kadınların şiddete maruz kalmaları önlenmeli, kadına ve çocuklara karşı işlenen şiddet suçlarında, her türlü iyi hal indirimi uygulanmasına son verilmelidir. Şiddet mağduru tüm kişiler devlet korumasına alınmalıdır. Her ilde yeterince sığınma evi açılmalıdır. İbadethanelerde kadına şiddet konusu gündem yapılarak konuşulmalı ve ibadethanelerdeki görevliler bu konuda önleyici çaba sarf etmelidir. Kadın örgütlerinin çoğaltılması, etkinlerinin artırılması için yasal mevzuat oluşturulmalıdır. Şiddet mağduru kadınlar ve eşinden ayrılmış kadınlar için iş olanakları artırılmalıdır.
10. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalıdır. İlk ve orta öğretimde Cinsiyet Eşitsizliği ve Vatandaşlık dersleri konulmalıdır. Çocuklarımızın çağdaş bir eğitim almaları sağlanmalıdır. Eğitimde; karma eğitime geçilmeli, ilk ve orta öğretimde zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmalıdır. Cinsiyet eşitliği bir kadın sorunu değil demokrasi ve gelişmişlik sorunudur. Kız çocuklarının okullara gönderilmesi için sosyal politikalar geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Aileler eğitim programlarıyla bilinçlendirilmelidir.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINLARIN KENTLERDE ÖZGÜRCE VE EŞİTÇE YAŞAYAMAMA
SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
5

1. Özgün Akduran, Ayşegül Yakar Önal, Gülay Günlük Şenesen (2008) CEİD Kentsel Haklar ve Hizmetlere Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Raporu <http://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/174>
2. Alkan, A. (1999). "Toplumsal Cinsiyet ve Kent Planlaması." SBF Dergisi, 54(4), 1-29.
3. Alkan, A. (2005). Yerel Yönetimler ve Cinsiyet: Kadınların Kentte Görünmez Varlığı. Ankara: Dipnot Yayınları.
4. Hyde E, Greene ME, Darmstadt GL. (2020) Time poverty: Obstacle to women's human rights, health and sustainable development. J Glob Health. doi: 10.7189/jogh.10.020313. PMID: 33282212; PMCID: PMC7688061.
5. Özgün Akduran, Ayşegül Yakar Önal, Gülay Günlük Şenesen. Kentsel Haklar ve Hizmetlere Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Raporu https://www.ilo.org/global/publications/books/WCMS_633135/lang-en/index.htm
6. İlkaracan, İ. ve E. Memiş. 2021. "Transformations in the Gender Gaps in Paid and Unpaid Work during the COVID-19 Pandemic: Findings from Turkey", Feminist Economics, Vol.27 (1-2), Mart 2021: 288-309.
7. İlkaracan, İpek, K. Kim, T. Masterson, E. Memiş, A. Zacharias. 2021 "The Impact of Investing in Social Care on Employment Generation, Time-, Income-Poverty By Gender: A Macro-Micro Policy Simulation for Turkey", World Development, 144, (<https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2021.105476>.)
8. Yılmaz, E. (Mart 2020) Toplumsal Cinsiyete Mekân Üzerinden Bir Bakış: Kent Mekânında Kadın Olmak <https://kockam.ku.edu.tr/toplumsal-cinsiyete-mekan-uzerinden-bir-bakis-kent-mekaninda-kadin-olmak-elif-yilmaz/>

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÖZEL SAYISI

   /PartiOkuluCHP
  /CHPOkuluTV